

สุภาพร เปี้ยทา 2554: การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการเลี้ยงโคนมของสมาชิกสหกรณ์โคนมวังน้ำเย็น จำกัด จังหวัดสระแก้ว ปรินญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์) สาขาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ ภาควิชาสหกรณ์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์วินัย อัจจงหาญ, M.A. 86 หน้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงสภาพทั่วไปในการเลี้ยงโคนม ต้นทุนและผลตอบแทนในการเลี้ยงโคนม รวมไปถึงปัญหาและอุปสรรคในการเลี้ยงโคนมของสมาชิกสหกรณ์โคนมวังน้ำเย็น จำกัด ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างฟาร์มสมาชิกสหกรณ์ จำนวน 92 ฟาร์ม เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์ และใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาและเชิงปริมาณ จากการศึกษาพบว่าสมาชิกส่วนใหญ่เลี้ยงโคนมสายพันธุ์โฮลสไตน์ฟรีเชียน และเลี้ยงแบบปล่อยโคอิสระในคอก นิยมใช้เครื่องรีดนมในการรีดนม และมีการนำการผสมเทียมเข้ามาใช้กับโคนม

จากการศึกษา พบว่า ในภาพรวมสมาชิกจะมีต้นทุนรวมเฉลี่ยในการเลี้ยงโคนมเท่ากับ 10.43 บาทต่อกิโลกรัม โดยฟาร์มขนาดกลางเป็นฟาร์มที่เสียต้นทุนรวมเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 9.80 บาทต่อกิโลกรัม รองลงมาคือฟาร์มขนาดใหญ่มีต้นทุนรวมเฉลี่ย 10.55 บาทต่อกิโลกรัม และฟาร์มขนาดเล็กมีต้นทุนรวมเฉลี่ย 11.02 บาทต่อกิโลกรัม และเมื่อพิจารณาผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยในภาพรวม พบว่า สมาชิกได้รับผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยจากการเลี้ยงโคนมเท่ากับ 5.00 บาทต่อกิโลกรัม โดยฟาร์มขนาดกลางได้รับผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยมากที่สุดคือ 5.65 บาทต่อกิโลกรัม รองลงมาคือฟาร์มขนาดใหญ่ 4.90 บาทต่อกิโลกรัม และฟาร์มขนาดเล็ก 4.36 บาทต่อกิโลกรัม

ปัญหาและอุปสรรคในการเลี้ยงโคนมที่สมาชิกพบมากที่สุด จะเป็นในเรื่องของค่าใช้จ่ายในด้านอาหารสัตว์สูง, โคนให้น้ำน้อย, นำนมดิบที่ได้มีเกรดต่ำ และการขาดแคลนหญ้าและพืชอาหารสัตว์ในหน้าแล้ง